

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแนวทางตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2561

รอบ 7 เดือน (1 ตุลาคม – พฤษภาคม 2561) จังหวัดแพร่

ประกอบการตรวจราชการฯ รอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 27-29 มิถุนายน 2561

คณะที่ 1 : การส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย

หัวข้อ : พัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)

ตัวชี้วัด : ร้อยละตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ (เป้าหมาย ร้อยละ 60)

: ร้อยละของ Healthy Ageing (เป้าหมาย เพิ่มขึ้นหรือคงที่จากปี 2560)

สถานการณ์และสภาพปัญหาสุขภาพ

จำนวนผู้สูงอายุจังหวัดแพร่ มีแนวโน้มที่สูงขึ้น โดยในปี 2558-2560 มีจำนวนผู้สูงอายุ ร้อยละ 18.27, 19.21 และ 20.10 ตามลำดับและในปี 2561 มีจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 90,391 คน ชาย 40,103 คน หญิง 50,288 คน คิดเป็นร้อยละ 20.10 ของประชากรทั้งหมด 449,810 คน (ข้อมูล ประชากร กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560) มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุระดับ ตำบลทั้งหมด 78 ชมรม มีชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ 57 ตำบล (จาก 78 ตำบล) คิดเป็น ร้อยละ 73.08 มีผู้ดูแลผู้สูงอายุ (caregiver) ที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตร 70 ชั่วโมง ของกรมอนามัย จำนวน 614 คน มีอาสาสมัครประจำครอบครัว (อสค.) จำนวน 1,768 คน จากข้อมูลการประเมิน ความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน ปี 2561 ผู้สูงอายุได้รับประเมินคัดกรองทั้งหมด 84,852 คน (จากประชากรผู้สูงอายุ 85,985 คน) คิดเป็นร้อยละ 98.68 กลุ่มที่ 1 (กลุ่มติดสังคม) ร้อยละ 95.76 กลุ่มที่ 2 (กลุ่มติดบ้าน) ร้อยละ 2.27 กลุ่มที่ 3 (กลุ่มติดเตียง) ร้อยละ 0.66

ตารางที่ 1

ข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน จังหวัดแพร่ ปีงบประมาณ 2561

อำเภอ	จำนวน ผู้สูงอายุ ทั้งหมด	จำนวนผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง					ยังไม่ได้รับ การคัดกรอง
		ติดสังคม (ADL 12-20)	ติดบ้าน (ADL 5- 11)	ติดเตียง (ADL 0-4)	รวม	ร้อยละ	
เมืองแพร่	23,733	22,924	442	164	23,530	99.14	203
ร้องกวาง	8,295	7,945	218	51	8,214	99.02	81
ลอง	10,264	9,595	403	61	10,059	98	205
สูงเม่น	16,605	15,966	337	118	16,421	98.89	184
เด่นชัย	5,950	5,732	105	28	5,865	98.57	85

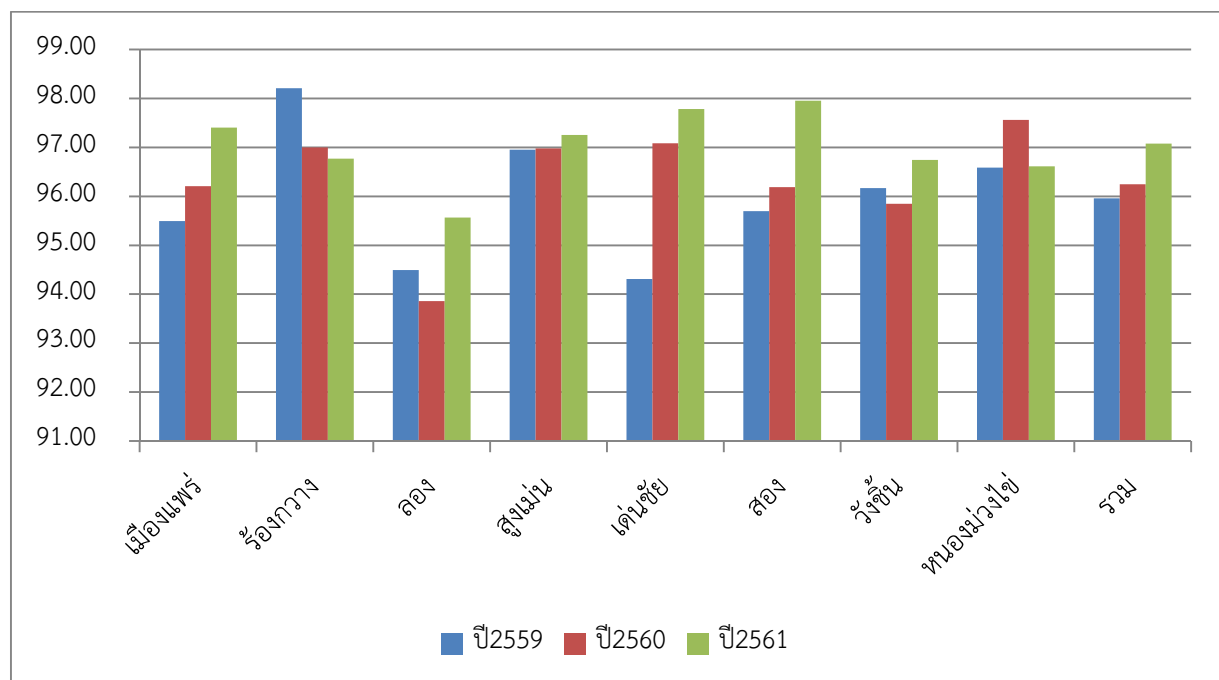
สอง	9,250	8,812	139	57	9,008	97.38	242
วังชิ้น	8,164	7,784	206	55	8,045	98.54	119
หนองม่วงไข่	3,728	3,582	98	30	3,710	99.52	18
รวม	85,989	82,340	1,948	564	84,852	98.68	1,137

ข้อมูลจาก HDC วันที่ 5 มิ.ย. 2561

ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลัง 2 ปี จำแนกรายอำเภอ

ตัวชี้วัด : อัตราของ Healthy Ageing เพิ่มขึ้นหรือคงที่จากปี 2560

ตาราง 2 : ร้อยละผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการทำกิจกรรมประจำวันพื้นฐาน (กลุ่มติดสังคม)

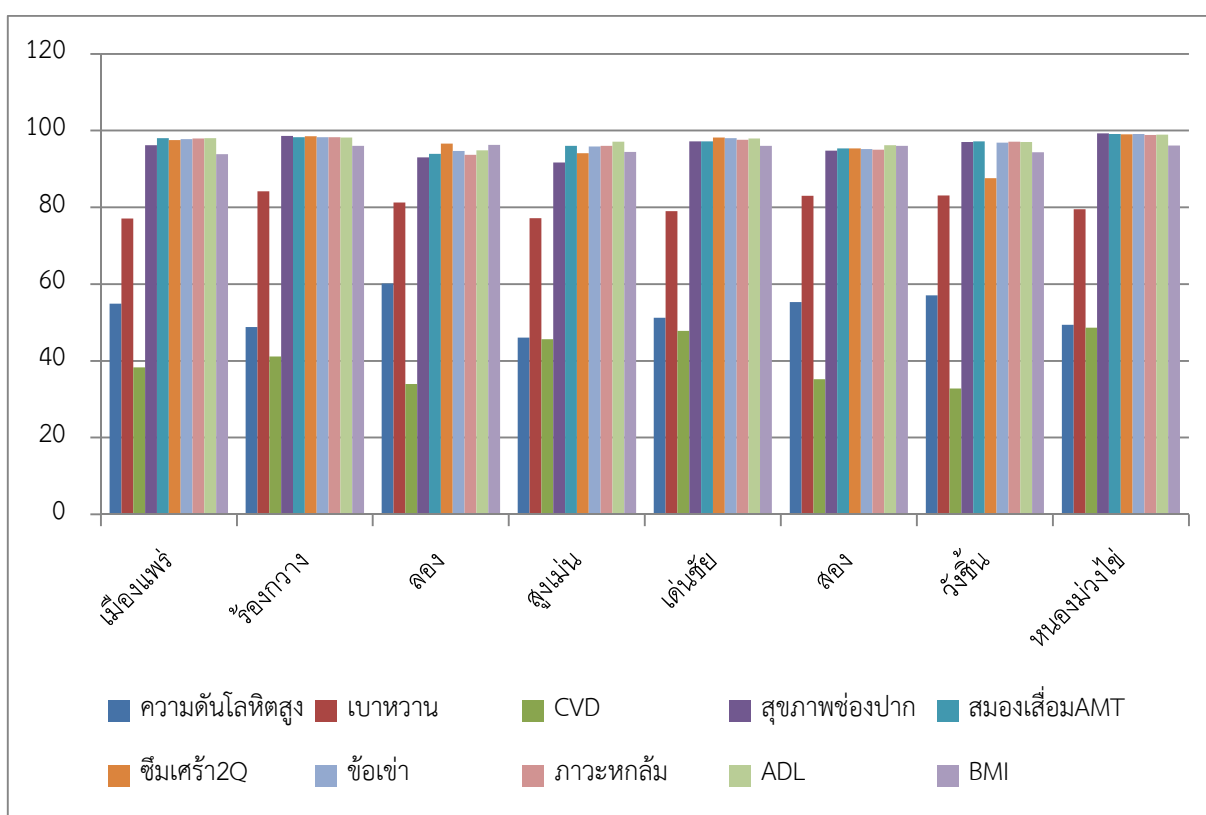
ที่มา : HDC กลุ่มรายงานมาตรฐาน >> การคัดกรอง >>ร้อยละของ Healthy Ageing ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2561

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าร้อยละผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการทำกิจกรรมประจำวันพื้นฐาน(กลุ่มติดสังคม) ส่วนใหญ่มีเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาในระดับจังหวัด ปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีเกิดจากความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานจากภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงมหาดไทย ,กระทรวงสาธารณสุข,สง.พมจ.แพร่,สง.วัฒนธรรมจ.แพร่,วิทยาลัยชุมชนแพร่,อปท.,สมัชชาสุขภาพ ,สง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแพร่ แรงานจังหวัดแพร่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ –แพร่ เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น)

มีชมรมผู้สูงอายุ ที่ยกระดับการเรียนรู้เป็นโรงเรียนผู้สูงอายุมากขึ้น (42 แห่ง) ชมรมผู้สูงอายุสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้ด้วยตนเองมากขึ้นเนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการส่งเสริมจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง เช่น การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีและการพัฒนาด้านจิตใจผู้สูงอายุ การแข่งขันกีฬาระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด มีการผสมผสานการแพทย์แพทย์ไทยและการแพทย์ผสมผสานในชมรมผู้สูงอายุและโรงเรียนผู้สูงอายุ มีกลุ่มเปตอง รำไม้พลอง กลุ่มร่ายย้อนยุค กลุ่มดูแลสุขภาพอื่นๆ ส่วนในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (ติดบ้านติดเตียง) มีทีมหมอครอบครัว อาสาสมัครสาธารณสุข ทั้งที่เป็นทางการ

และไม่เป็นทางการ ให้การดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง มีระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยรูปแบบ 3 C (Care Manager, Caregiver, Care Plan) มีการพัฒนา อสค.ดูแล เยี่ยมเยือนผู้สูงอายุ กลุ่มติดบ้าน ติดเตียง

ตาราง 3 : แสดงผลการคัดกรองประเมินสุขภาพผู้สูงอายุ ตามองค์ประกอบ 10 ข้อ ปีงบประมาณ 2561

ตาราง 4 : รายงานสถานะและสภาพปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ จังหวัดแพร่ ปีงบประมาณ 2561

กลุ่มโรคที่พบบ่อย/ กลุ่มอาการ Geriatric Syndromes	จำนวนผู้สูงอายุ (คน)	คัดกรอง	ร้อยละการคัดกรอง	ปกติ	เสี่ยง/ ผิดปกติ	ร้อยละเสี่ยง	ไม่ระบุ
ความดันโลหิตสูง	85,989	45,573	53	24,816	20,757	45.54	-
เบาหวาน	85,989	68,561	79.73	61,902	6,659	9.71	-
หัวใจและหลอดเลือด(CVD)	85,989	34,162	39.73	17,564	16,598	48.58	

สุขภาพช่องปาก	85,989	81,953	95.31	78,194	3,656	4.46	103
สมองเสื่อม AMT	85,989	83,225	96.79	82,202	977	1.17	46
ซึมเศร้า 2Q	85,989	82,374	95.80	82,150	224	0.27	
ข้อเข่า	85,989	83,223	96.78	76,049	7,128	8.56	46
ภาวะหกล้ม	85,989	83,154	97	78,336	4,762	5.72	
ADL	85,989	83,604	97.23	81,198	2,406	2.87	
BMI	85,989	81,679	94.99	53193	28,486	34.87	

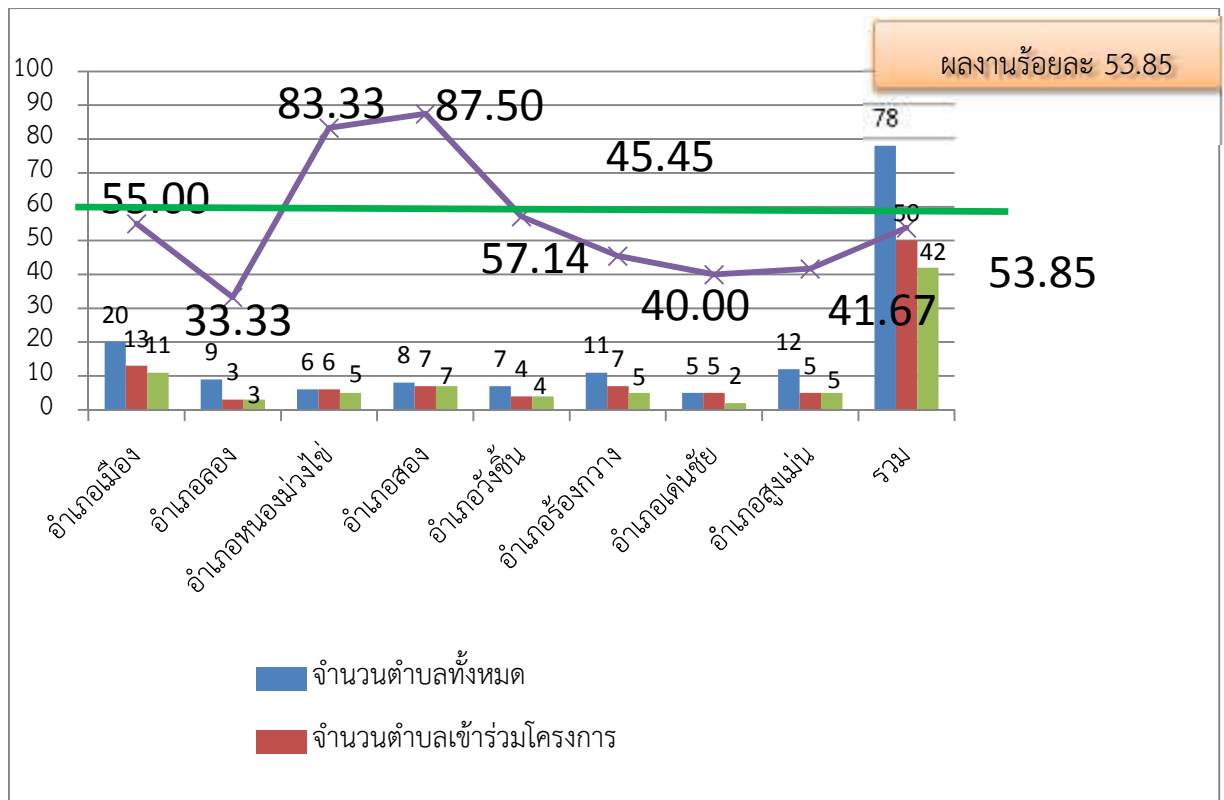
ที่มา : HDC กลุ่มรายงานมาตรฐาน >> การคัดกรอง >> คัดกรองผู้สูงอายุ 10 เรื่อง ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2561

จากตาราง 2,3,4 พบว่าทุกอำเภอมีการประเมินคัดกรองสุขภาพตามองค์ประกอบ 10 ข้อทุกแห่ง และผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับการประเมินมากกว่าร้อยละ 80 แต่เมื่อแยกตามองค์ประกอบรายข้อจะพบว่าการคัดกรองความดันโลหิตสูง CVD มีผลงานค่อนข้างต่ำในทุกอำเภอ ซึ่งจากการวิเคราะห์ พบว่าในประเด็น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน นั้น กลุ่มเป้าหมายที่กำหนดต้องไม่ใช่ผู้สูงอายุที่ป่วยด้วยโรคทั้งสองโรคแล้ว ส่วนประเด็น CVD เป้าหมายจะต้องเป็นกลุ่มที่ป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูงแล้ว จึงจะได้รับการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ แต่ในระบบ HDC มีการประมวลผลโดยการคำนวณกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุทุกคน จึงทำให้ผลการดำเนินงานต่ำกว่าความเป็นจริง

จากข้อมูล

ร้อยละการคัดกรอง จะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุมีความเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือดสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมาได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง และมีความเสี่ยงในค่า BMI ตามลำดับ ซึ่งค่า BMI มีผู้สูงอายุที่ ผอม และเริ่มอ้วน ร้อยละ 13.84 และ 17.93 ซึ่งควรส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกายและการรับประทานอาหาร เพื่อให้ร่างกายสมส่วนต่อไป และจะดำเนินการส่งคืนข้อมูลให้พื้นที่เพื่อวางแผนการส่งเสริมป้องกันโรคต่อไป

ตัวชี้วัด : ร้อยละตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์

- ข้อมูล ณ พ.ศ. 2561

จากตาราง ผลการดำเนินงานพบว่า จังหวัดแพร่มีทั้งหมด 78 ตำบล มีอปท.ที่เข้าร่วมโครงการ ในปี 2559 มี 13 แห่ง ปี 2560 มี 30 แห่ง ปี 2561 มี 8 แห่ง รวมปี 59-61 จำนวน 51 แห่ง ใน 50 ตำบล เมื่อคิดตามภาพรวมในปี 2559- 2561 พบว่ามีตำบล LTC สามารถดำเนินงานตามองค์ประกอบครบ 7 ข้อ ผ่านเกณฑ์รวม 42 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 84 ของตำบลที่เข้าร่วมโครงการ

ผลการดำเนินงาน ร้อยละของตำบล LTC ผ่านเกณฑ์เทียบกับตำบลทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 53.85

โดยตำบล LTC ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์เป็นตำบลที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ซึ่งได้รับอนุมัติจาก สปสช.เขต 1 เมื่อ วันที่ 20 เม.ย. 2561 และยังไม่ได้รับการโอนเงินเข้ากองทุน

ผลลัพธ์ : ระบบการดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงแบบระยะยาว (Long term care) ในพื้นที่เป้าหมาย จังหวัดแพร่ ปี 2559-2561

[illegible]

- หมายเหตุ - พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 อยู่ในระหว่างการทำงานของสปสข.เขต 1 เชียงใหม่ในการตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนและแจ้งการจัดสรรงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่งเอกสารครบถ้วน พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 จึงยังไม่มีแผนการดูแล (Care Plan)
- จังหวัดแพร่ มีผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร Care Manager จำนวน 76 คน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. มีการใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข

(Long Term Care board : LTC Board) จังหวัดแพร่ในการขับเคลื่อน ส่วนสาธารณสุข ร่วมกับระดับพื้นที่ พขอ.ในการขับเคลื่อน การดำเนินงานกลุ่มผู้สูงอายุ และร่วมกับสภาวิชาชีพผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ประจำจังหวัดแพร่และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดแพร่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขับเคลื่อน ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ และโรงเรียนผู้สูงอายุ

2. มีการประสานแหล่งงบประมาณจากศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จังหวัดแพร่ ในการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (Care Giver) เพิ่มเติม ปีงบประมาณ 2561 ซึ่งได้จัดการอบรมไปแล้ว 131 คน

3. มีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานและติดตามการจัดทำ Care Plan ในวันที่ 12 มี.ค. 2561 ณ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองแพร่ และการนิเทศติดตามการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ให้แก่ผู้รับผิดชอบงานในระดับพื้นที่ร่วมกับทีมนิเทศงานระดับจังหวัด และติดตาม ประสานงาน ให้คำแนะนำแก่ผู้ประสานงานผู้สูงอายุ, Care Manager ทางกรุปไลน์พร้อม อนุมัติและแก้ไขปัญหาการ ยืนยัน CG ในโปรแกรมของกรมอนามัย

4. ประสานงานและส่งบุคลากรในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ เข้ารับการอบรมหลักสูตร Care Manager รุ่น 6 (วันที่ 23 เมษายน – 2 พฤษภาคม 2561) เพิ่มเติมในกรณีที่ยังมีไม่ครบทุกรพ.สต.และทดแทนในกรณีที่โยกย้าย

5. พัฒนาระบบข้อมูล Care Manager, Care Giver, Care Plan โดยพัฒนาศักยภาพแกนนำ CM ระดับอำเภอ อำเภอละ 1 คน ในวันที่ 15-16 พฤษภาคม 2561 ภายใต้การสนับสนุนของศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ และ สปสช. และเร่งรัดการบันทึกข้อมูลผ่านระบบโปรแกรมภายในเดือน พฤษภาคม 2561

ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยงที่ทำให้ไม่บรรลุตามตัวชี้วัด

- การอนุมัติกองทุนจาก สปสช. ที่ไม่ตรงกับการดำเนินงานของปีงบประมาณของส่วนราชการ ทำให้การทำงานมีความล่าช้า

ข้อเสนอแนะ /ความต้องการสนับสนุนจากส่วนกลาง

- สปสช.และกรมอนามัยควรมีการบูรณาการโปรแกรมการทำงานให้มีความสอดคล้องกันเพื่อลดภาระงานของเจ้าหน้าที่และทำให้สามารถทำงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

นวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่าง

ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์คุณภาพต้นแบบของอำเภอ ได้แก่

อำเภอเมือง ชมรมผู้สูงอายุตำบลน้ำคำและตำบลวังหงษ์

อำเภอลอง ชมรมผู้สูงอายุตำบลปากกา

อำเภอหนองม่วงไข่ ชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองม่วงไข่

อำเภอสอง ชมรมผู้สูงอายุตำบลวังพ่อน

อำเภอวังชิ้น ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลวังชิ้น

อำเภอร้องกวาง ชมรมผู้สูงอายุตำบลร่องเข้

อำเภอเด่นชัย ชมรมผู้สูงอายุตำบลแม่จิวะ

อำเภอสูงเม่น ชมรมผู้สูงอายุตำบล บ้านเหล่า

กองทุนต้นแบบการดำเนินงาน Long Term Care

อำเภอเมือง เทศบาลตำบลแม่หล้า

อำเภอลอง อบต.ตำบลปากกา

อำเภอหนองม่วงไข่ เทศบาลตำบลหนองม่วงไข่

อำเภอสอง ตำบลเตาปูน

อำเภอวังชิ้น เทศบาลตำบลวังชิ้น

อำเภอร้องกวาง เทศบาลตำบลร้องกวาง

อำเภอเด่นชัย เทศบาลตำบลแม่จั่วะ

อำเภอสูงเม่น อบต. บ้านเหล่า

ผู้รับผิดชอบ นายทินกร พันธุ์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ โทร.081-9610077

นายเสกสรรค์ ช้างเขียว นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ โทร. 083-4700039

ผู้ตรวจสอบข้อมูล นายสุรพันธ์ ศรีสง่า นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ

โทร. 0827898294
